

GÖLCÜK ATATÜRK ANADOLU LİSESİ

2021-2022 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

KRİZE MÜDAHALE EKİBİ- EYLEM PLANI

KRİZ: TANIMI VE EĞİTİM KURUMLARI İÇİN OLASI KRİZ DURUMLARI

Kriz;bir bireyin, grubun, örgütün ya da topluluğun normal işlevlerini yerine getirmesini engelleyen ve acil ilgi ve çözümgerektiren, tolere edilemeyen, sıra dışı, beklenmeyen bir durum ya da ani değişiklik biçiminde tanımlanabilir. Tanımdan da anlaşılacağı üzere kriz olarak nitelendirilebilecek durumların temel özelliği ani olmaları, rutin yaşamın dengesini bozmaları ve acilolarak müdahaleyi gerektirmeleridir.

Eğitim kurumları söz konusu olduğunda pek çok etken olası bir krize yol açabilmektedir. Genel olarak bu etkenler bireylerden(öğretmen, öğrenci, idareci, veli ya da diğer okul personeli), doğal afetlerden (sel, deprem, yangın, kar yağışı vs.), ekonomik nedenlerden ve çevresel nedenlerden kaynaklanan kriz durumları olarak gruplandırılabilir.

Okullarda çok değişik kriz durumlarıyla karşılaşabilmektedir. Bunlar arasında servis kazaları nedeniyle gerçekleşen ölümler, okulda yüksek düzeyde gerginlik yaratan kavga ve saldırılar, öğrencilerden birinin ya da yakınlarının ölümü, intihar, cinselistimar, çevrede tepki yaratacak ya da yasal işlemlere yol açacak nitelikte öğrencilere atılması ya da baskı uygulanması, okul çevresinden kişilerin maruz kaldığı ya da faili olduğu tecavüz olayları, cinayet, rehin alma, bombalı saldırılar, veli ya da öğrencilerden öğretmenlere dönük fiili saldırılar, okul ve çevresinde madde kullanımı gibi okul dışından da pek çok kişi vekurumu ilgilendiren kriz durumları sayılabilmektedir.

KRİZE MÜDAHALE PLANI

Kriz müdahale planının hazırlanması süreci, planın hazırlanmasından uygulanmasına değin katılımcı bir süreç olarak ele alınmalıdır. Planlı bir okulda kriz yönetimi yüksek düzeyde gerginlik altında bulunan zamanlarda okulun işleyişinin tıkanmasını ve kararsızlığı önemli derecede azaltır ve kontrol edilebilir dehşet verici olayların okul çapında kaosa yol açmasını önleyebilir.

Küçük bir öğrenci ya da personel grubunu etkileyen bir durumda veya yasa uygulayıcılarına geri planda yardımcı olduğudurumlarda yetiştirilmiş bir takım veya personelce verilecek yapılandırılmış ya da önceden kararlaştırılmış bir tepki zararı en aza indirebilir ve normal, günlük yaşama dönmeyi sağlayabilir.

Bir toplumun en değerli varlıkları olan çocuklarının en çok zaman geçirdikleri yer olan okullarda kriz durumlarına hazırlık çalışmalarının ve buna bağlı güvenlik önlemlerinin geçirilmesi ve yeterli önem ve özenin gösterilmemesi kabul edilebilir bir durum değildir. Ülkemizde günümüze değin bu konuda yeterli görülebilecek bir duyarlık ve çaba gösterildiği söylenemez.

Okullarımızda ve diğer eğitim kurumlarında krize müdahale planlaması ve kriz yönetimi bilgilerinin yeterince kullanılmıyor olması büyük bir eksiklik. Bu eksikliğin giderilmesi gerçeğinden hareketle okul krize müdahale planı oluşturulmuş ve planda rol alacak personelin görev dağılımı gerçekleştirilmiştir.

Okul Düzeyinde Krize Müdahale Takımının Oluşturulması

Her ne kadar krize neden olabilecek olayları algılama, bunlara karşı alınacak önlemleri tasarlama, planlama ve planları uygulamaya koyma yönetici rolleri arasında yer alsada çoğu kriz durumunda yönetim becerileri yetersiz kalabilmekte veya yanlış yönetilebilmektedir. Yanlış yönetilen bir kriz, örgüt için daha olumsuz ve uzun süreli krizlere yol açabilmektedir. Başka bir ifadeyle, kriz durumlarında ya da kriz sonrasında baş gösteren gereksinimleri karşılamak için yapılması gereken her şeyin sadece yönetici tarafından yerine getirilmesi olanaksızdır. Krizle etkin mücadelenin ön koşulu yetişmiş bireylerden oluşan krize müdahale takımının (ekibinin) oluşturulmasıdır.

Bu nedenle okul düzeyinde krize müdahale takımının oluşturulmasının temel amacı kriz öncesinde, kriz anında ve kriz sonrasında yapılacak işlerin yetki ve sorumluluğunu okul ve yerel topluluğa ilişkin çeşitli bilgi ve becerilere sahip kişilere devrederek etkin bir müdahale planı yapabilmektir.

Kriz müdahale takımını bölge, il ya da okul içinde oluşturmak mümkündür. Hangi düzeyde olursa olsun krize müdahale takımının görevi acil durumlara cevap vermek için birlikte hareket etmektir.

Merkezi bir takımın üyeleri çoğunlukla kriz öncesi erken uyarı için hazır bulunurlar. Okul içinde oluşturulan takım üyeleri ise kriz anında öğrencilere ve okul personeline rehberlik etmekle sorumludurlar. Bu sorumluluk nedeniyle okul personeline oluşan bir takım, merkezi takımdan farklılık göstermektedir. Okul içinde oluşturulacak krize müdahale takımının yapısı okulun örgütsel yapısı ve sahip olduğu kaynaklara göre değişim gösterebilir. Okulun yönetim yapısı ve sağduyu da takımın oluşturulmasında önemli bir yere sahiptir. Okul içinde oluşturulacak krize müdahale takımının kaç kişiden oluşacağına ilişkin kesin bir belirleme yapmak zordur. Bu sayının dört–sekiz arasında olmasını öneren görüşler de bulunmaktadır. Çok küçük ve çok büyük takımlar bir kriz durumunda lojistik sorunlar yaratabilmektedir.

Örneğin çok küçük takımlarda takım üyelerinden birinin yokluğu nedeniyle yapılacak işlerden bazıları aksayabilir ya da çok büyüktakımlarda birçok kişinin yetki ve sorumlulukları birbirine karışabilir.

Kriz Müdahale Takımının Sorumlulukları

Bir krize müdahale takımı oluşturulduğunda bu takımın yerine getirmesi gereken bazı işlevler ve görevler bulunmaktadır. Bu işlevler ve görevler takımın bulunduğu düzey, bölge, kurum türüne bağlı olarak farklılaşacaktır.

Kriz Planlaması Sürecinde Gerçekleştirilmesi Beklenen Çalışmaların Kontrol Listesi

Belirtildiği üzere bir okul yöneticisinin kriz planlaması ve krize müdahale (kriz yönetimi) süreçlerinde başarılı olabilmesi, bir kısmı ardışık bir kısmı eş zamanlı pek çok çalışmanın gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. Bu çalışmalar okulların düzeyleri, buldukları bölgeler ve okul büyüklükleri ve çevresel farklılıklardan etkilenerek içerik açısından bazı farklılıklar gösterse de, genellikle bir krize müdahale planlaması sürecinin benzer basamaklarının bulunduğu pek çok çalışmada öngörülmektedir.

Bir okul yöneticisinin krize müdahale planlaması ve krize müdahale sürecinde göstereceği çalışmalar bir kontrol listesi özelliği ile şu şekilde sıralanabilir :

1. Bir kriz sırasında kimin yetkili olacağına karar verilmesi.
2. Krize müdahale takımının seçilmesi.
3. Açık, tutarlı politika ve yöntemler geliştirilmesi
4. Krize müdahale takımı için eğitim sağlanması.
5. Krize müdahale, ilkyardım vb. konularda özel yetiştirme sağlanan okul personelinin listesinin çıkarılması.
6. Acil durum ve yardım için gerekli malzemelerin listelenmesi, bunların sağlanması.
7. Gerektiğinde emniyet görevlileriyle iletişim kuracak irtibat görevlisinin seçilmesi.
8. Basın için irtibat görevlisi seçilmesi ve basın temsilcilerinin çalışabileceği bir yer belirlenmesi.
9. Çevre sağlık kurumları ve diğer kaynak gruplarla sürekli ilişkiler kurulması.
10. Telefon zinciri oluşturulması.
11. Gerekli form ve broşürlerin geliştirilmesi. Kriz durumlarıyla ilgili bilgi vermeye yönelik duyuruların şablonlarının hazırlanması.
12. Kriz yönetiminde hizmet sağlayacak okul dışından gelenler ve diğer topluluk için toplantı yerleri planlanması.
13. Tehlike durumunda sınıfların korunması için plan geliştirilmesi.
14. Personeli uyarmak için bir şifre belirlenmesi.
15. Bir yayın, kitap listesinin hazırlanması.
16. Krize karşı belirlenen kural, yöntem ve formların yasal uygunluk için gözden geçirilmesi.
17. "Kriz alarmı" vererek bir kriz durumunun provasını yapılması.
18. Genel katılımlı, krize müdahale konusunda hizmet-içi toplantılar düzenlenmesi.

Tüm yerel ve okul düzeyinde gerçekleştirilen krize hazırlık çalışmalarının bir ülkenin yasal/hukuksal çerçevesine uygun gerçekleştirilmesi gerekir. Yapılan hazırlıkların kendisinin okul çevresi için hukuksal bir sorun oluşturmasından kaçınılmalıdır. Ayrıca bir okulda gerçekleştirilecek krize müdahale planlama ve uygulamalarının o mahalle, bölge ve ulusal düzeyde merkezi kriz/afet planlamaları dikkate alınarak eşgüdümlü bir çalışmaya olanak verecek şekilde gerçekleştirilmesine de önem gösterilmelidir. Türkiye'de de özellikle tabii afetler sonrasında ulusal düzeyde kriz yönetim merkezleri faaliyet göstermektedir. Kriz durumlarını yönetmek amacıyla 1997 yılında "Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi" oluşturulmuş ve 9 Ocak 1997 gün ve 22872 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelik ile Merkezin örgütlenme, görev ve sorumlulukları ile amaçları belirlenmiştir..

Özellikle bu yönetmelik kapsamında belirtilen kriz durumlarında, okullarda oluşturulan kriz takımlarının bir üst kurumla iletişim ve eşgüdüm sağlamaya yönelmeleri beklenir. Yine krize müdahale takımlarının, varsa okullarda kurulu bulunan ilkyardım ekibi gibi diğer ekiplerle de iletişim ve işbirliği içinde bulunmaları eşgüdümlü hareket etmeyi sağlayacak bir yönelim içinde olmaları krizlere karşı etkili müdahalede yarar sağlayacaktır.

GÖLCÜK ATATÜRK ANADOLU LİSESİ
KRİZ KURULU

Olası bir kriz durumunda okul müdürünün koordinatörlüğünde, aşağıda belirtilen üyelerden kriz kurulu oluşturulmuştur.
YANGIN VE DOĞAL AFETLERDEN KAYNAKLANAN KRİZ DURUMUNDA

ADI SOYADI	OKULDAKİ GÖREVİ	TELEFON	ADI SOYADI	OKULDAKİ GÖREVİ
ABDULLAH DOĞAN	MÜDÜR	KOORDİNATÖR		Her hangi bir kriz durumunda daha önceden oluşturulan krize müdahale planı doğrultusunda iş ve işlemlerin takibini, organizasyonunu ve müdahale ekibinin çalışmalarını kontrol ve organize eder.
HANİFİ KARABEKTAŞ	MD.YARDIMCISI	ZEMİN KAT TAHLİYE EKİBİ SORUMLUSU		Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda Zemin Kattaki öğrencilerin güven içerisinde daha önceden belirlenmiş güvenli alana öğrencilerin tahliyesini sağlar. Tahliye işlemi bittikten sonra öğrenci velileri ile iletişimin sağlanması ve İl Kriz Yönetim Ekibi ile temasa geçilerek yapılacak çalışmaların koordinasyonu görevini yürütür.
OĞUZ NADİR KALKAN	MD. YARDIMCISI	1.KAT TAHLİYE EKİBİ SORUMLUSU		Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda 1.kattaki öğrencilerin güven içerisinde daha önceden belirlenmiş güvenli alana öğrencilerin tahliyesini sağlar. Tahliye işlemi bittikten sonra öğrenci velileri ile iletişimin sağlanması ve İl Kriz Yönetim Ekibi ile temasa geçilerek yapılacak çalışmaların koordinasyonu görevini yürütür.
MUHAMMED DİNÇER	KİMYA ÖĞRT.	2.KAT TAHLİYE EKİBİ SORUMLUSU		Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda 2.kattaki öğrencilerin güven içerisinde daha önceden belirlenmiş güvenli alana öğrencilerin tahliyesini sağlar.
ARZU ŞİMŞEK	MATEMATİK ÖĞRT.	GÜVENLİ ALAN SORUMLUSU		Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda öğrencilerin okul binasından tahliyesinden sonra güvenli alan alınmaları ve burada yapılacak çalışmaların koordinasyonuna yardımcı olur.

ÇİĞDEM ULUSOY	FELSEFE ÖĞRT.	GÜVENLİ ALAN EKİBİ ÜYESİ		Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda öğrencilerin okul binasından tahliyesinden sonra güvenli alan alınmaları ve burada yapılacak çalışmaların koordinesine yardımcı olur.
LEYLA ORAT CİNKARA	BİYOLOJİ ÖĞRETMENİ	İLK YARDI M SORU MLUS U		Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda meydana gelebilecek yaralanmalarda güvenli alanda ilkyardım faaliyetle koordine eder
SİBEL YATÇI CEBE Cİ	PSİKOLOJİK DANIŞMAN	PSİKOLOJİK DESTEK EKİBİ SORUMLU SU		Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda öğrencilerin tahliyesi ve güvenli alana alınmalarından sonra psikolojik destek hizmetlerinin yürütülmesini koordine eder.
ÜMMÜHAN ÖZİŞLİ VE NESİBE AYÇA EMİRZE	TARİH ÖĞRETMENİ MATEMATİK ÖĞRETMENİ	PSİKOLOJİK DESTEK EKİBİ ÜYESİ	 	Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda öğrencilerin tahliyesi ve güvenli alana alınmalarından sonra psikolojik destek hizmetlerinin yürütülmesinde ekip sorumlusuna yardımcı olur.
OĞUZ NADİR KALKAN VE ABDURRA HMAN KURT	MD. YARDIMCISI VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ	TEKNİK SORUMLU	 	Yangın ve doğal afetlerden kaynaklanacak bir kriz durumunda elektriklerin kesilmesi, varsa doğal gaz ve benzeri sistemlerin devre dışı bırakılması gibi çalışmalarını organize eder. Acil durum ve yardım için gereklimalzemelerin listelenmesi, bunların sağlanması.

BİYOLOJİ ÖĞRETMENİ

TAHLİYE PLANI

ACİL ÇAĞRI	112
Gölcük İlçe Jandarma Komutanlığı	(0262) 414 10 15
GÖLCÜK AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER MÜDÜRLÜĞÜ	(0262) 413 34 56

KRİZ KURULU İSİM VE TELEFON LİSTESİ

ADI SOYADI	OKULDAKİ GÖREVİ	TELEFON
ABDULLAH DOĞAN	OKUL MÜDÜRÜ	(505) 3940078
OĞUZ NADİR KALKAN	MÜDÜR YARD.	(539) 9202069
HANİFİ KARABEKTAŞ	MÜDÜR YARD.	(505) 2345061
SİBEL YATÇI CEBECİ	PDR UZMANI	(534)5930276
NESİBE AYÇA EMİRZE	MAT.ÖĞRET	(505) 5866085
ÇİĞDEM ULUSOY	FELSEFE ÖĞRT.	(542)8386630
MUHAMMET DİNÇER	KİMYA ÖĞRT.	(505)98522357
LEYLA ORAT CİNKARA	BİYOLOJİ ÖĞRT.	(505) 7508339
ÜMMÜHAN ÖZİŞLİ	TARİH ÖĞRT.	(505) 7825673
ARZU ŞİMŞEK	MATEMATİK ÖĞRT.	(505) 2771505
PINAR ERSİN	İNGİLİZCE ÖĞRT.	(546) 8791222
ABDURRAHMAN KURT	İNGİLİZCE ÖĞRT.	(553) 3742541
	GÜVENLİK SORUMLUSU	(...)... ..

YANGIN; Okulların en sık karşılaştığı acil durumların başında okulda ya da şehirde çıkan ve acil müdahale gerektiren yangınlar gelmektedir. Yerleşim alanı dışında çıkan yangınlar ve orman yangınları da bazı okulları tehdit edebilir.

Olası etkiler: Ölüm ve yaralanma, tahliye

zorunluluğu, hava kirliliği, mal-mülk hasarı, trafik aksaklığı.

Yangın gördüğünüzde;

Yangın alarmı

verildiğinde; Duman

altında kalırsanız;

Yangın nedeniyle odada mahsur

kalırsanız; Üzerinizdeki giysiler alev

alırrsa;

1. Yangın alarmını çalıştırın. Başkalarını uyarın.
2. 110 Yangın hattını arayın ve yangının yerini bildirin.
3. Yangın söndürme cihazı, kum ya da battaniye gibi kalın örtüler ile küçük yangınları söndürün (bunu yapmanın güvenli olduğu durumlarda).

Yangın alarmı verildiğinde;

1. Gerçekten acil bir durum olduğunu düşünerek hareket edin. Bina tahliyesi prosedürlerinizi izleyin.

2. Yüzeyinin ısınıp ısınmadığını kontrol etmeden kapalı kapıları asla açmayın. Isınmış bir kapıya açmayın.

Duman altında kalırsanız;

1. Dizlerinizin üzerine çökün ve emekleyerek çıkışa doğru ilerleyin.
2. Burnunuzdan kesik kesik nefes alın. Nefesinizi mümkün olduğunca uzun süre tutun. Ağzınızı, burnunuzu kapatmak için nemli bir bez veya giysikullanın.
3. Sakin olun.

Yangın nedeniyle odada mahsur kalırsanız;

1. Kapının altına ve çevresine nemli bezler koyarak odaya duman girişini engelleyin.
2. **Kapatabildiğiniz tüm kapıları kapatıp** bir köşeye çekilin.
3. 110 Yangın hattını arayıp yerinizi tam olarak bildirin.

Üzerinizdeki giysiler alev alırsa;

Dur: Olduğunuz yerde
kalın Yat: Yere çökün.
Yuvarlan: Yerde yuvarlanın.

DEPREM

Depremler az hasar yaratan hafif-orta dereceli ya da ciddi hasar yaratan kuvvetli-şiddetli sarsıntılar gibi farklı şekillerde meydana gelebilir. Ölümler, yaralanmalar, sakatlanmalar, mal-mülk hasarı, işlerin kaybedilmesi, altyapının çökmesi, kültürel mirasın ve toplumun zarar görmesi gibi sonuçlar doğurabilir. Şiddetli depremlerde bile düzgün biçimde tasarlanıp inşa edilmiş binaların çoğu hasardan bağımsız olarak "can güvenliği" açısından emniyetli olacaktır. Hatalı tasarım ve depreme dayanıksız inşaat yüzünden çöken binalar can kayıplarının temel sorumlusu olacaktır. Birçok ciddi yaralanma nedeni düşen, devrilen mobilyalar, ekipmanlar, bina elemanları ve kırık camlardır. Bunların yol açacağı hasarlar engellenebilir.

Prosedür:

Eylem

Normal sınıf ve YÖNETİM VE ODALARDA

Sarsıntı esnasında yere çöküp, hedef küçültün, başınızı, ensenizi ve olabildiğince vücudunuzu koruyun. Sarsıntı geçtiğinde Bina Tahliye Prosedürlerini uygulayın.

1. Öğretmen yüksek sesle bağıırır: "Deprem oluyor! Deprem pozisyonu alın: Çök, Kapan ve Tutun."

Dizlerinin üstüne çök ve bedeninin kapladığı alanı olabildiğince küçültmeye çalışın.

Kapan, başınızı, ensenizi ve yüzünüzü sakın.

Tutun, kapandığınız yerde sabit bir yere sıkıca tutun.

Bu pozisyon düşmeye bağlı yaralanmaları önleyecek, sizi daha küçük bir hedef haline getirecek ve daha emniyetli bir yere geçmenize imkân tanıyacaktır. Başınızı, ensenizi ve vücudunuzu mümkün olduğunca korumak için sağlam bir sıranın veya masanın altına girin (Ancak sıra veya masa bacakları arasında demirler varsa arasına sıkışmamaya dikkat edin.).

Altına saklanacak herhangi bir şeyin bulunmadığı açık odalarda, koridorlarda, merdivenlerde ve diğer açık alanlarda iç duvarlardan birinin yanına gidip diz çök ve bedenini olabildiğince küçülterek kapan. Başınızı ve ensenizi kollarınızla koru.

2. Kapıya en yakın olan kişi kapıyı ardına kadar açar. Eğer yangını başlatmışsa ve küçükse alev alan yerin en yakınındaki kişi söndürür. Eğer deprem hafif şiddette gerçekleşip hasara neden olmadıysa idare derse devam karar verilebilir.

Orta veya ağır şiddetli depremlerde aşağıdaki adımlar izlenir

3. Sarsıntı bittiğinde, odadan ayrılmadan önce;

Hemen yaralı olup olmadığına bakın. Gerekliyse hayat kurtarıcı ilk yardım uygulayın (hava yolunu açma, ciddi kanamayı durdurma gibi).

Görevlendirilmiş öğrencilerden hafif yaralılara yardım etmelerini isteyin. Hareket ettirilmemesi gereken yaralılar, buldukları yerde tehlikedeyseniz sınıfla birlikte başka bir yere taşınmalı, aksi takdirde yaralılara yardımın geleceği söylenmelidir.

Küçük bir yangın çıkmışsa söndürün. On saniye kadar etrafınızı gözden geçirin, hasar ve tehlikeleri zihninize kaydedin.

4. Duruma göre kapıya **Yeşil** "KİMSE YOK" ya da **kırmızı** renkli "YARALI-ÖLÜ / TEHLİKE VAR" levhalarını asın. Bu arama kurtarma ekiplerine hız kazandıracaktır. Gerçek bir afet durumunda kapılarınızı kilitlemeyin. Tatbikat sırasında oda boşsa kapıları kilitleyin.

EĞER içeride ağır yaralı veya sıkışmış kişiler varsa onları mümkün olduğunca rahat ettirmeye çalışın. Bu kişilerin bilinci açıksa bir düdük verip (Küçük öğrenciler için pelüş oyuncaklar verilebilir.) teskin edin. Arama kurtarma ekiplerinin onları almaya geleceğini söyleyin. Kapıyı kilitlemeyin!

5. Bina Tahliye Prosedürlerini kullanarak Bina Tahliye

Edilir. Hemen binadan uzaklaşın.

Artçı şoklara dikkat edin ve aynı koruyucu önlemleri alın.

Yüksek ve ağır mobilyalardan veya ağır ekipmanlardan uzak durun. Asansörleri kullanmayın.

Yüksekten düşebileceklere ve diğer tehlikelerden sakının.

Tekerlekli Sandalyedeyseniz

Sandalyenizin frenlerini kilitleyin, başınızı ve ensenizi koruyacak şekilde öne doğru kapanın.

Açık odalarda, koridorlarda, merdivenlerde ve diğer açık alanlarda

İç duvarlardan birinin yanına gidip diz çökün ya da bedeninizi olabildiğince küçülterek kapanın ya da başınızı ve ensenizi kollarınızla koruyun.

Fen laboratuvarları ve mutfaklarda

Kapanma pozisyonundan önce ocakları söndürün. Tehlikeli madde kaplarının kapaklarını kapatın ve/veya zarar gelmeyecek bir yere koyun. Sıcak ocaklardan, baş üstü dolaplarından ve dökülüp sıçrayabilecek tehlikeli maddelerden uzak durun.

Dışarıda

Binalardan, enerji nakil hatları, sokak aydınlatma direkleri, ağaçlar ve diğer tehlikelerden uzak durun. Diz üstü çöküp başınızı ve ensenizi korumaya alın

Okul ulaşım servislerinde

Şoför aracı yukarıdan gelebilecek tehlikelerden uzak bir yerde kenara çekmeli ve motoru durdurmalıdır. Araçta "Kapan pozisyonu" alınır

SEL

Sel çok ani gelişebileceği gibi düşük veya yoğun şiddetli olabilir. Seller, aşırı yağış, karların hızlı erimesi, ana su borusu patlakları, yapısal baraj hasarları, akarsu ve nehir taşmaları nedeniyle meydana gelir. Seller boşulmalara, yaralanmalara eğitimin kesintiye uğramasına, tahliye zorunluluğuna, mal-mülk hasarına, su kaynaklarının kirlenmesine, kamu sağlığı sorunlarına, temel altyapı (elektrik, haberleşme, ulaşım) kayıplarına neden olabilir.

Eylem: Yavaş yükselen sel

1. Binayı sorunsuz olarak tahliye etmek için yeterli süre olacaktır.

Binayı boşaltmadan önce kayıtları, elektronik cihazları mümkün olduğunca koruma altına alın.

2. Bina Tahliyesi için yapılması gerekenleri uygulayın ve emniyetli bir yere geçin.

Eylem: Ani ve şiddetli sel baskını

1. Etki altındaki tüm alanları hemen tahliye edin. Binanın üst katlarında bulunan daha güvenli bir yere çekin.

2. Sel alanını arabayla terketmeye kalkmayın (Sel felaketlerinde meydana gelen ölümlerin % 80'inin otomobiller içinde mahsur kalanlardadır.).

3. Tahliye gerektiren durumlarda can yeleği giyin veya benzer yüzme araçlarını kullanın.

FIRTINA

Şiddetli fırtınalar yoğun kar, yağmur veya şiddetli rüzgarları kapsar. Bu durum tüm temel altyapıyı (elektrik, haberleşme, ulaşım) tahrip edebilir. Yaralanmalar, ısıtma ve aydınlatma sorunları, eğitimin kesintiye uğraması ve tahliye zorunluluğu gibi etkileri olabilir. Fırtınaya

dışarıdayken yakalanan kişiler yıldırım çarpması ve hipotermiye (vücut ısısının ani düşmesi) maruz kalabilir. Çok şiddetli fırtınalar olağan dışı olsa da yoğun kar yağışı, yağmur ve şiddetli rüzgarlar da birkaç saatten birkaç güne kadar süren elektrik kesintilerine ve ulaşım aksaklıklarına neden olabilir.

İÇERDEYKEN

1. Telefondan uzak durun. Telefon hatları elektrik yüklü olabilir.

2. Tüm elektronik aletleri ve cihazları fişten çekin. Yıldırımlar voltaj artışına neden olabilir ve elektrik tesisatından iletilebilir.

3. Musluklardan, lavabo ve küvetlerde akan sudan uzak durun. Yıldırım kaynaklı elektrik su tesisatı yoluyla içeriye iletilebilir.

4. Kepenkleri, perdeleri kapatın ve pencerelerden uzakdurun.

5. Pille çalışan bir radyodan meteoroloji uyarılarını dinleyin. Uyarılara riayetedin.

DIŞARIDAYKEN

1. Eğer su içerisinde, kayık sandal gibi bir araçtaysanız veya yüzüyorsanız karaya dönün. Hemen kıyıdan ve denizden uzak güvenli bir yer bulun. Suyun elektrik iletiminin yüksek olduğunu unutmayın.

2. Betonarme bina gibi sağlam, kalıcı ve kapalı güvenli bir yapıya sığının. Dayanıklı bir bina en güvenli yerdir. Korunmasız çardaklardan, yağmurluk tentelerden veya gölgeliklerdensakının.

3. Görünürde betonarme yapı yoksa bir arabaya veya otobüse binin. Pencereleri kapalı tutun.

Kauçuk tabanlı ayakkabılar ve kauçuk lastikler yıldırımdan korumaz. Ellerinizi bacaklarınızın üzerinde tutun ve arabanın metal kısımlarınadokunmayın.

4. Ormandaysanız ağaçların yoğun olduğu bir alan bulup saklanın. Asla açık alanda tek başına duran geniş ağacın altına sığınmayın.

5. Ağaçlar, kuleler, çitler, telefon direkleri, elektrik hatları gibi yüksek nesnelere ve sel baskını olasılığı bulunan yerlerden uzak durun. Açık ve alçak yerlerde durun.

6. Saçlarınızın dikildiğini hissederseniz yıldırım düşecek demektir. Yere çömelin ve topuklarınızı birleştirin.

Ellerinizi kafanızın arkasından birleştirip başınızı aşağıya eğin. Olabildiğince küçülün. Yere düz yatmayın! **Eğer birini yıldırım çarparsa**

1. 112 Hızır Acil'i arayarak ambulans çağırın. 2. İlk yardım yapın. Nefesini ve nabzını kontrol edin. Ardından başta yanıklar olmak üzere başka bir yaralanma olup olmadığına bakın varsa bakımını yapın. Yıldırımın sinir sistemine zarar verebileceğini, kemik kırılmalarına, duyma kaybı ve görme bozukluklarına yol açabileceğini unutmayın.

3. Yaralıyı daha güvenli bir yere taşıyın. Yıldırım çarpmış insanlar elektrik yüklü değildir dolayısıyla rahatlıkla dokunabilirsiniz.

İNTİHAR DAVRANIŞI

İNTİHAR; İnsanın kendi ölümüyle sonuçlanabilecek bir girişimde bulunmasıdır.

- İntihar bir davranıştır, hastalık değildir.
- Trajik fakat önlenilebilen bir sağlık sorunudur.
- Kişinin öz benliğine yönelmiş bir saldırganlıktır.
- Kompleks bir davranıştır.
- Biyolojik, psikolojik ve sosyolojik kökenleri vardır.

İNTİHARLA ÇALIŞMADA DİKKATE ALINMASI GEREKEN KATEGORİLER

1. İntihar düşüncesi olan bireyle yapılacak çalışmalar.
2. İntihar girişimi gerçekleştiğinde yapılacak çalışmalar.
3. Tamamlanmış İntihar durumunda yapılacak çalışmalar.

İNTİHARIN OLASI NEDENLERİ

- Ümitsiz duygulardan veya durumlarda kurtulma isteği.
- Dayanılmaz durumlardan kaçma.
- Sevilen ya da sevmediği düşünülen kişiyi cezalandırma.
- Dikkat çekme.
- Diğer kişilerin davranışlarını değiştirme.
- Bir ölüm veya intihar olayından etkilenme.
- Cezadan kaçma.
- Sorumluluktan kaçma.
- Aşkı ifade etme.
- Birini kaybetme, bir ilişkinin bitmesi, okula girememe v.b. somut olaylar, intiharın nedeni olabilir.

GENÇ İNTİHARI TİPLERİ

Psikoz ya da kişilik parçalanması

Bireyin kendisini öldürmesini emreden işitsel halüsinasyonlar (sarılar) yaşaması ile açıklanabilecek bir durumdur. "Sana kendini bir yerden atmanı söyleyen sesler var mı?" Sorusu bu durumu anlamakta yardımcı olacak sorulardan biridir.

Kendine yönelik cinayet

Bir başkasına duyulan güçlü öfke, bu tipin en iyi nedensel tanımlayıcısıdır.

Gerçek ya da hayal edilmiş terk edilmiş için misilleme

Birey reddetme veya terk etme ile tehdit ederek intiharı, kontrol eksikliğini, umutsuzluk duygularını telafi etmek için bir güç gösterisi olarak kullanır.

Manipülasyon veya şantaj

"Bana iyi davranmazsan üzüleceksin." mesajını vererek, intiharı son tehdit olarak kullanır.

Güçlü olarak sevilen ve kaybedilen nesnelere tekrar kavuşma

Ölüm, çok sevilen, ölmüş birilerine kavuşmanın, onlarla olmanın bir yolu olarak düşünülür.

Affedilmez günahların telafisi

Ölüm, gencin hissettiği güçlü "kötü olma" ve "suçluluk" duygularından kurtulmanın bir yolu olarak görülür.

Yardım için çılgınlık

En çok bilinen ve en başarıyla tedavi edilen tiptir.

RİSK GRUBUNDA YER ALANLAR

Daha önce intiharı denemiş olanlar. Uyuşturucu etkisi altında olanlar. Cinsel sapmaları olanlar.

Taklit eden ya da başkasından kolay etkilenenler (Açıklanmış, herkesin bildiği intihar olaylarından sonra denemeler artar).

Depresyonda olanlar. (Depresyon geçirenlerin büyük bölümünün intihar eğilimli olduğunu söylemek mümkün değildir. Ancak intihar eğilimli kişilerin büyük çoğunluğunun depresif olduğunu söyleyebilmek mümkündür)

Hayal kırıklığı, kızgınlık, yalnızlık, suçluluk, üzüntü, saldırganlık gibi duygulardan birinin çok yoğun olarak yaşanması. Ailesinde intihar öyküsü olanlar.

İNTİHAR RİSKİNDE İPUÇLARI

SÖZEL İPUÇLARI: Sözel ipuçları olarak değerlendirilebilecek cümleler şu şekilde olabilir;

“Ben işe yaramam”, “tek çıkış yolu ölmek”, “keşke ölseymdim” vb. cümleler, dikkate alınması gereken cümlelerdir.

DAVRANIŞSAL İPUÇLARI: Kişisel sağlığı için ilgi azlığı, ölüm ve şiddet temaları ile ilgilenme. (örneğin; resim yapma, şiir yazma) Enerji azlığı, kendine ceza verici ya da kötü davranışlar gösterme, eşyalarını dağıtma, hediyeler verme. Bu ve benzeri davranışlar, dikkate alınması gereken davranışsal ipuçlarıdır.

DURUMSAL İPUÇLARI: Ölüm ve anma dönemi ile ilgili uğraş içerisinde olma, durumsal ipuçlarına bir örnek olarak verilebilir. **BELİRTİSEL İPUÇLARI (SENDROM):** Depresyon, ümitsizlik, yalnızlık, tatmin olmama, yoğun suçluluk duygusu yaşama, yorgunluk ifadeleri, örnek olarak verilebilir.

İpuçları ve risklerin fark edilmesi, intihar riski taşıyan gencin niyetini ve bu niyetinin ciddiyet derecesini anlamak, etkili müdahale şansını arttırmak açısından önemlidir.

İNTİHAR KONUSUNDAKİ YANLIŞ İNANÇLAR

Yanlış (Kurgu)	Doğru (Olgu)
Yanlış: İntihar hakkında konuşan kişiler İntiharetmez.	Doğru: Kendilerini öldüren çoğu kişiler, bu niyetlerine ilişkin belli uyarılarda bulunurlar.
Yanlış: İntihar etmekle tehdit eden kişiler, intihar etmezler.	Doğru: Konuşan her genç yapmaz ama intihar edenler, niyetlerini duyururlar.
Yanlış: İntihar durumundaki kişiler kesinlikle ölmeye kararlıdırlar.	Doğru: Çoğu kararsız ve zıt düşüncelidir.
Yanlış: İntihara kalkışan kişi psikotik ya da başka bir tür ruh hastasıdır.	Doğru: Bu durumların varlığı intihar olasılığını arttırsa da intihara girişen çoğu kişinin çökkünlük duygusu ve sorunlarla başa çıkmada zorluk öyküsü vardır. “Normal” birisi de başa çıkma açısından kendisini çıkmazda hissettiğinde bir seçenek olarak intiharı seçebilir
Yanlış: Aniden yapar, plan yapmaz.	Doğru: Birçoğu planlıdır.
Yanlış: Birden fazla denemez.	Doğru: İntihar edenlerin çoğu daha önce denemişlerdir.
Yanlış: Bir kişi bir kere intihar durumunda ise her zaman intihar durumunda olacaktır.	Doğru: İntihar düşünceleri geri dönebilir, ama bunlar kalıcı değildir. Bazı kişilerde de hiçbir zaman geri dönmezler.
Yanlış: İntihar hakkında konuşmak o kişinin düşünmesine neden olur.	Doğru: Konuşmak onu düşündüğümüzü anlatır bilgilendirmek önemlidir. Rahatlamasına ve yeniden düşünmesine yardımcı olur.
Yanlış: Deneyen genç gerçekten ölmek istiyordur.	Doğru: Gerçekte çoğu bu konuda bilinçli değildir. O anki acıdan kaçmak istiyordur.
Yanlış: İntihara meyilli olanlar yardım aramaz, istemez.	Doğru: Birçoğu aramış ve yardım almıştır.
Yanlış: Genç intiharı kafasına koymuşsa bir şey yapılamaz.	Doğru: Tam tersi, durdurulabilir ve yardım edilebilir.
Yanlış: Bir krizden sonra iyileşme, intihar riskinin geçtiğini gösterir.	Doğru: Çoğu intihar durumu, kişinin yeterli enerjiye sahip olduğu ve umutsuz düşüncelerini yıkıcı hale dönüştürebileceği iyileşme döneminde gerçekleşir.
Yanlış: İntiharların hepsi önlenemez.	Doğru: Ama çoğu önlenebilir.
Yanlış: İntihar kalıtımsaldır.	Doğru: Kalıtımsal değildir. Öğrenilmiş ve durumsaldır.
Yanlış: Bir kere denediyse mutlaka gerçekleştirir.	Doğru: Denemiş ve şu anda iyi durumda olan birçok kişi vardır.
Yanlış: İntihar eğilimli kişi eşyalarını başkalarına dağıtıp / paylaşıyorsa, bu yaşama döndüğü konusunda işarettir.	Doğru: Eğilimli kişi kesin planı yaptığı zaman kıymetli eşyalarını dağıtabilir.

TEMEL ÖNLEME KAPSAMINDA YAPILMASI GEREKEN ÇALIŞMALAR FARKINDALIĞI ARTIRMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Bu başlık altında yapılacak çalışmalar öğrenci, veli ve eğitimcilerin tümünü kapsamaktadır.

- Risk etmenlerinin tanıma,
- Kendileri ve başkaları için nasıl yardım arayacaklarını öğretme amaçlıdır.

FARKINDALIĞI ARTIRMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

- İntihar konusunda bilgi verme ve farkındalığı artırma yönünden yapılır.
- Okulun ihtiyacına ve imkânlarına göre;
- Stresle baş etme becerileri,
- İletişim becerileri,
- Yaşam becerileri,
- Destek becerileri v.b. çalışmalarını yapın.

ÖĞRENCİ İLE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

- Stresle baş etme becerileri,
- İletişim becerileri,
- Yaşam becerileri,
- Destek becerileri,
- Depresyon ve depresyondan kurtulma becerileri (uzman yardımı almak veya uzman yardımına yönlendirmek),
- Öfke ve saldırganlığı yönetimi,
- Yalnızlığı önleme,
- Kişilerarası problem çözme becerileri,
- Yeterlilik artırma becerileri,
- Kritik düşünme becerileri,
- Yardım arama becerileri ile ilgili çalışmalar yapın

SOSYAL ÇEVRENİN DESTEKLENMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

- Öğrencinin okuldan ayrılmasının önlenmesine özengösterin.
- Anne babalar ile ilgili sorunlar için erken tarama ve yönlendirmeyapın.
- Etkili rol model programları uygulayın.
- İlçe Etkili Müdahale Ekibine bilgi formlarının doldurularak gönderilmesini sağlayın.

OKULDA İNTİHAR DÜŞÜNCESİ, İNTİHAR GİRİŞİMİ VE TAMAMLANMIŞ İNTİHARLA ÇALIŞIRKEN MÜDAHALE SÜRECİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Öğrencinin;

- Güvende olmasını sağlayın.
- İntihar riskini değerlendirin.
- Gereksinim duyulan ruh sağlığı hizmetlerini belirleyin.
- Uygun bakımı almasını sağlayın.
- Diğer öğrencilerin ve okul personelinin duygularından söz etmesini sağlayacak ortamı hazırlayın.
- Sakin olun.
- Yeniden güven verici ve destek verici olun.
- Kendilerini açmayacesaretlendirin.
- Yargılamaktan kaçının.
- Ana sorunu çözmek için başka seçenekler keşfetmesine yardımcı olun.
- Ergenin içsel acısını kabuledin.
- Kriz durumunda değilse problem çözmekle işe başlayın.
- Derin danışma ilişkisine girmeyiniz ve başka profesyonellerle bağlantı kurarak yönlendirmeyapın.
- Hastaneyeyönelin.

OKULDA İNTİHAR DÜŞÜNCESİ, İNTİHAR GİRİŞİMİ VE TAMAMLANMIŞ İNTİHARLA ÇALIŞIRKEN MÜDAHALE SÜRECİNCE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

İNTİHAR DÜŞÜNCESİ VARSA	<ul style="list-style-type: none"> · Panikolmayın. · Güvenli bir ortamoluşturun. · İnisiatifkullanın. · Tehlikeli ortamlarda bulunmasını engelleyin; yalnızbırakmayın. · Konuşmalarınız açık ve dolaysızolsun. · Destek verin ve desteklediğinizi gösterin. · Onun kendisine zarar vermesini istemediğinisöyleyin. · Yargılamadandinleyin. · İntihar olgusunun doğruluğunu, yanlışlığını tartışmayın. · Ahlaki boyutu tartışmayın; bu suçluluk duygusunu arttırır. · Sorular sorun:<ul style="list-style-type: none"> · Planın varmı? · Planını “nasıl, ne zaman, nerede gerçekleştirmeyi” düşündün? · “Uyuyup hiç uyanmamayı istediğin oldumu?” · “Ölmüş olmayı arzu ediyor musun?” · “Hiç kendine zarar vermeyi ya da hayatını sonlandırmayı düşündün mü?” · “Hiç intihara kalkıştın mı?” ... Gibi açık uçlu sorularla sorulanmalıdır. · Yaşamındaki olumlu duygu ve olayları fark etmesi için konuşun. · Başkalarının daha ciddi sorunları olduğunu <u>söylemeyin</u>. (Bu yaklaşım ona anlaşılmadığını hissettirir.) · Sır olarak saklayacağınıza dair söz vermeyin, yaşamın tehdit altında olduğu durumlarda gizlilik prensibi ortadankalkar. · Yardım önerin (uzman yardımı önermek) · Aileyi haberdar edin ve onlara yol gösterin. · Okul Etkili Müdahale Ekibinin bilgilendirilmesi (Buna ek olarak gerekli formların doldurulması, yapılan tüm görüşmelerin tutanak altına alınması uygundur.) · Öğrencinin belirli aralıklarla fiziksel ve duygusal durumunun izlenmesi ve değerlendirilmesini ihmal etmeyin (ikincil kazanım sağlamasına izin vermeden) · İlçe Etkili Müdahale Ekibine bilgi formlarının doldurularak gönderilmesini sağlayın.
İNTİHAR GİRİŞİMİ GERÇEKLEŞMİŞ İSE	<ul style="list-style-type: none"> · Panikolmayın. · Güvenli bir ortamoluşturun. · Kendi kararınıza güvenin, inisiyatif kullanın. · Destek verin, desteklediğinizi hissettirin. · Kişinin kendisine zarar vermesini istemediğinisöyleyin. · Tehlikeli ortamlarda bulunmasını engelleyin; yalnız bırakmayın (İlk 72 saat kritiktir). · Yardım isteyin (doktor-okul idaresi, etkili müdahale ekibi, öğretmenler, itfaiye, polis, vb. gerekli kişi ve kurumlarla iletişime geçin). · Etkili müdahale ekibi tarafından sınıfın, öğretmenlerin, öğrencilerin ve okul yönetiminin bilgilendirilmesini sağlayın. · Aileyi haberdar edin ve onlara yol gösterin. · Okulda psiko-sosyal müdahale eğitiminin başlatın. · Olaydan sonra etkilenen öğrencilerle bireysel görüşmelere yapın. · Yapacağınız çalışmalar için İlçe Etkili Müdahale Ekibinden yardım isteyin. <p>Öğrencinin okula dönmesinden sonra:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Okul Etkili Müdahale Ekibinin toplanarak yapılacak çalışmaların planlanmasını sağlayın. · Yardım önerin (uzman yardımı önermek). · Tıbbi yardım (psikiyatrik vb.) alıyorsa, durumunu gösteren yazılı bir belge veya rapor isteyin (zorunluluk değildir ancak yapmanız gerekenleri planlamada yol gösterici olabilir). · Psikolojik danışma sürecini ne zaman başlayacağını ve sürecin niteliğini planlayın. · İlçe Etkili Müdahale Ekibine bilgi formlarının doldurularak gönderilmesini sağlayın.
TAMAMLANMIŞ İNTİHAR SÖZ KONUSU İSE	<ul style="list-style-type: none"> · “Okul Krize Müdahale Ekibinin” toplanmasını ve etkilenenleri (öğretmen, öğrenci, veli vb.) bilgilendirmeyi amaçlayan “bilgi formlarının” hazırlanmasını sağlayın. · Etkili Müdahale Ekibi Tarafından sınıfın, öğretmenlerin ve okulun açık kısa net bir biçimde bilgilendirilmesini sağlayın.

<ul style="list-style-type: none"> · Okulda “psiko-sosyal müdahale eğitimini” başlatın. Gerekliyse, İlçe Etkili Müdahale Ekibinden yardım isteyin. · Açık ve dürüst iletişimkurun. · Bilgilendirme ve çalışmalarda yaşa uygun açıklamalaryapın. · Kafa karışıklığınıazaltın. · Somut kısa net bilgiler verin, soyut açıklamalardan uzakdurun. · Ölümü bir seyahat veya uyku olarakaçıklamayın. · Bilişsel beceri kazanmaları için süre tanıyın (gerekli çalışmaları yaparken sabırlıolun) · Soru sormalarına izinverin. · Kısa konuşmaları kabuledin. · Çocuk hazır olduğunda iletişim kurma isteğine karşı duyarlıolun. · İletişim girişimleriniengellemeyin · Dürüst açıklamalarlayaklaşın. · Dinleyin ve duygularını kabuledin. · Çok küçük olduklarını söyleyerek sorularını savuşturmayın,ertelemeyin. · Kısa, basit açıklamalarla sorularına yanıt verin. Kafalarında daha da karmaşıklık yaratacağuzun açıklamalardankaçının. · İlçe Etkili Müdahale Ekibine bilgi formlarının doldurularak gönderilmesiniisağlayın.

İNTİHAR EĞİLİMİ OLAN ÖĞRENCİLERLE KÜÇÜK GRUP ETKİNLİKLERİ DÜZENLENİRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Grupların çalışmalarını düzenli olarakyürütün.
- Bilişsel katılımı azaltmaya yönelik olmasına dikkatedin.
- Kendilik değerini zenginleştirici olmasına dikkatedin.
- İletişim becerilerinin yer almasınıönemseyin.
- Problem çözme ve karar verme becerilerini iyileştirmeye yönelik olmasına dikkatedin.

OKULDA İNTİHAR GERÇEKLEŞTİKTEN SONRA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Amaç: İntihar girişimi veya tamamlanmış intihar sonrası olaya şahitlik eden, olaydan etkilenmesi muhtemel öğrencilerin, travma geçirmesini önlemek ve olası artçı intiharların engellenmesini sağlamaktır.

- Ölümün bir intihar olduğunun doğrulanmasınıbekleyin.
- Ölümün bir intihar olduğu resmi olarak açıklanmadan ölüm şeklinden intihar olarak sözetmeyin.
- İntiharın okuldaki etkisini değerlendirerek olay sonrası tepkilerin düzeyini belirlemeye dönük çalışmalaryapın.
- Okul bölgesinde etkilenmiş olan alanların bilgilendirmesine dönük çalışmalaryapın.
- Öğrencilerle sağlıklı baş etme yöntemlerini konuşun.
- Haberlerin ilk saatlerde tek kaynaktan verilmesiniisağlayın.
- Ölüm gerçekleşmişse ilk 48 saatin en zor zaman dilimi olduğunununutmayın.
- Olayın ve kişilerin kahramanlaştırılmamasına özengösterin.
- Yıllıkta anı sayfası konulmaması, saygı duruşu yapılmaması, yıl dönümlerinde anma törenlerinin yapılmaması konusunda okulda ilgili kişilerinbilgilendirin.
- Ölen öğrencinin ailesi ile bağlantıkurun.
- Ölümle ilgili paylaşılacak bilgileri intihar yöntemi hakkındaki ayrıntıları açıklamaktan kaçınarak ve gizlilik hakkına saygı duyarak belirleyin.
- Ölümle ilgili duyarlılaştıracak ya da övecek yaklaşımlardankaçının.
- Yüksek risk altındaki öğrencileri belirleyin(bireysel, küçük grup, sınıf içi müdahaleleriplanlamak).
- Çalışma yapılan her günün sonunda, tüm okul personelinibilgilendirin.
- Olaydan tüm etkilenenlerin duygularını paylaşmalarınıisağlayın.

İNTİHAR KONUSUNDA ÇALIŞIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

YAPILMASI GEREKENLER	YAPILMAMASI GEREKENLER
Etkili dinlemeye özen gösterin	Öğrencinin duygusunu inkâr etmek
Dolaylı sorular sormayın (ifadeleriniz doğrudan ve net olsun)	Lafı dolaştırmak
Öğrencinin yalnız kalmamasını sağlayın	Öğrenciyi yalnız bırakmak
Şimdiye odaklanın	Sırrını saklamaya söz vermek
Kriz alarmini verin ve Etkili Müdahale Ekibini harekete geçirin.	Kahraman olmaya çalışmak
Durumdan etkilenen bireylerle yapılacak çalışmaları planlayın.	Durumla tek başına başa çıkmaya çalışmak
Öğrenciyi ruh sağlığı profesyonellerine yöneltin ve onlarla işbirliği yapın.	Övmek, özendirmek ve aşırı duyarlılık oluşturmak.

OKUL İÇERİSİNDE MEYDANA GELEBİLECEK YÜKSEK DÜZEYDE
KRİZ DURUMLARINDA

ADI - SOYADI	KURULDAKİ GÖREVİ	OKULDAKİ GÖREVİ	YAPACAĞI ÇALIŞMALAR
ABDULLAH DOĞAN	KOORDİNATÖR	OKUL MÜDÜRÜ	Her hangi bir kriz durumunda daha önceden oluşturulan kriz müdahale planı doğrultusunda iş ve işlemlerin takibini, organizasyonunu ve müdahale ekibinin çalışmalarını kontrol ve organize eder.
HANİFİ KARABEKTAŞ	MÜDAHALE EKİBİ SORUMLUSU	MÜDÜR YARDIMCISI	Okul içerisinde meydana gelebilecek kavga ve saldırılarda olaya ilk müdahaleyi yapar ve ekip üyeleri ile birlikte tarafları sakinleştirip kontrolü sağlar. Gerek görüldüğü takdirde Polisle iletişime geçilmesi işlemlerini yürütür.
OĞUZ NADİR KALKAN	MÜDAHALE EKİBİ SORUMLUSU	MÜDÜR YARDIMCISI	Okul içerisinde meydana gelebilecek kavga ve saldırılarda olaya ilk müdahaleyi yapar ve ekip üyeleri ile birlikte tarafları sakinleştirip kontrolü sağlar. Gerek görüldüğü takdirde Polisle iletişime geçilmesi işlemlerini yürütür.
SİBEL YATÇI CEBECİ	PSİKOLOJİK DESTEK EKİBİ SORUMLUSU	PDR UZMANI	Kavgaya karışan öğrencilerin aileleri ile temasa geçer ve aileleri okula çağırır. Eğer bir yaralanma söz konusu ise ilk müdahale için okul revirine haber vererek yardım ister. Yaralanmanın boyutu ağır ise revir görevlisi ile birlikte okula ambulans çağırılmasına destek olur.
Abdurrahman KURT ve MUHAMMET DİNÇER	GÜVENLİK	OKUL GÜVENLİK EKİBİ	Okul içerisinde meydana gelebilecek kavga ve saldırılarda olaya ilk müdahaleyi yapar ve ekip üyeleri ile birlikte tarafları sakinleştirip kontrolü sağlar ve okul içerisinde gerekli birimlerle iletişime geçer.
NÖBETÇİ ÖĞRETMENLER.	MÜDAHALE EKİBİ ÜYESİ	NÖBET YERİNE GÖRE	Kavgayı yatıştırmak ve tarafların ayrılmasına yardımcı olmak ve gerekli birimlerle iletişime geçmek.
Oğuz Nadir KALKAN ve ÇİĞDEM ULUSOY	İLETİŞİM SORUMLUSU	ÖĞRENCİ İŞLERİ GÖREVLİSİ	Telefon zinciri oluşturulması ve gerekli iletişimlerin sağlanması görevlerini yürütür.

Öğrenciler arası kavga/çatışma

1. Fiziksel olarak araya girmeniz beklenmemektedir.
2. Kendinizi tanıtın ve kavgacıları durmaları için uyarın (Yüksek ve güvenli ses ile konuşun; tehditkâr ton kullanmayın.).
3. Kavgacıları isimleriyle hitap edin, seyredenlere uzaklaşmalarını söyleyin
4. Sonrasında verilecek rapor için olaylar takip edilir.
5. İzleyenleri dağıtma ve kontrol altına almak için ekip görevlendirin.
6. Şiddet Olayı Raporu'nu doldurun.

Şiddet kullanan veya silah bulunduran kişi

1. Silahlı birini gören kişi sakın kalmaya çalışmalıdır. Ateş etmeye meyilli birini tahrik edecek herhangi bir davranışta bulunmaktan kaçınılmalıdır. Mevcut tehdit birçok faktöre göre yüksek, orta veya az risk taşıyabilir.
2. Personelden bir kişi polisi aramalı ve durumun ne olduğunu tüm ayrıntılarıyla anlatmalıdır. Bu ayrıntılar: Ne, nerede, kim, ne zaman, durum durağan mı (saldırgan bir yere konumlanmış) yoksa dinamik mi (saldırgan yer değiştirmekte mi), personel veya öğrenciler arasında yaralananlar var mı, kaç saldırgan var? Sorularını cevaplayacak nitelikte olmalıdır. Eğer herhangi bir şüpheli aygıt rastlanırsa yer belirtilmeli ve tasvirdilmelidir.
3. Şiddet Olayı Raporu'nu doldurun.

Bomba Tehdidi

1. **Sakin olun.** Arayanı hatta tutun. Arayanı sınırlandırmeyin, iletişimi koparacak şekilde konuşmayın. Yangın alarmına basmayın
2. Çevrenizdeki uygun kişiler **hemen 155 Polisi aramaları** için sessizce uyarın.
3. Arayanın sözünü kesmeden söyleyeceklerini bitirmesine izin verin. Aşağıdaki Telefonla Tehdit Raporu'ndan yararlanın. Söylenenler tümüyle ve arka taraftan gelen sesler, telefonda ses özellikleri ve konuşma üslubu vs. ile ilgili izlenimlerinize dair notlar alın.
4. Sorabildiğiniz kadar sorusorun.
5. Arayan telefonu kapattıktan sonra, nereden aradığını bulmaya çalışın. Polisle konuşun. Aşağıdaki rapor detaylarını doldurun.

Eylem

1. Polis binanın tahliye edilmesi gerekiyorsa gerekli talimatı verecektir. Eğer durum bunu gerektiriyorsa idareciler **Bina Tahliyesi Anonsu** yapmalıdır. Bu durumda **Bina Tahliye ve Toplanma Prosedürleri** 'ne göre hareket edilir.
2. Personelin sınıf veya o anda bulunulan yeri gözleriyle taraması gerekir. Şüpheli görünen herhangi bir şey varsa **hiç dokunmadan** yetkililere bildirilmelidir. Okul personeli şüpheli bir paketi asla kurcalamamalı, aramamalı veya kıpırdatmamalıdır. Bu iş polis bomba imha ekibi uzmanlarına bırakılmalıdır. Sınıf öğretmeni şüpheli nesnenin çevresini hemen boşaltmalıdır.
3. Bomba tehdidi bulunan alanda kazara bombayı tetiklememek için radyo, telsiz veya cep telefonu kullanmaktan sakının.
5. Yetkili personelin yapması gerekenler şunlardır:
Ocakları ve cihazları kapatır.
Binaya ait ana gaz vanasını kapatır.
Beraberinde taşıyabileceği kadar anahtar bulundurur. Anahtarlarının taşımaları mümkün olan kadarını yanlarında taşır.
6. Eğer olası bir patlayıcı tertibatı bulduysa "Temiz/Tehlike Geçti" sinyal verilene kadar saatlere geçebilir. Polis, itfaiye veya idari personel "Temiz/Tehlike geçti" sinyalini vermedikçe binaya geri dönmeyin.
7. Gerekiyorsa Acil Durum Öğrenci Teslim Prosedürlerini uygulayın.
8. Şiddet Olayı Raporu'nu doldurun.

OKUL OLAY YÖNETİMİ SİSTEMİ - SORUMLULUK ÇİZELGESİ

GÖREV ve YERİ	YAPILMASI GEREKEN EYLEM	SORUMLUSU
Olay Yöneticisi Olay Yönetim Merkezi	Tüm acil durum operasyonlarını yönetir ve koordine eder. Okulda olmayanlara ve yaralılara göre personelin rollerini uyarlar.	ADI-SOYADI: Abdullah DOĞAN GÖREVİ: LİSE MÜDÜRÜ
Haberleşme Ekibi Olay Yönetim Merkezi	Harici haberleşmeleri İl Afet ve Acil Durum Yönetimi Müdürlüğü ve diğer okullarla, koordine eder ve OY'den verilen haberleri personele, öğrencilere ve velilere iletir.	ADI-SOYADI: Oğuz Nadir KALKAN ve ÇİĞDEM ULUSOY GÖREVİ: MÜDÜR YARDIMCISI ve FELSEFE ÖĞRETMENİ
İlk Yardım Ekibi İlk Yardım Merkezi	Tüm ilk yardım malzemelerinin güncellenmiş olduğundan, hazır bulunduğu ve düzenli şekilde idare edildiğinden emin olur. İlk yardım uygular.	ADI-SOYADI: LEYLA ORAT ÇINKARA ve PINAR ERSİN GÖREVİ: BİYOLOJİ ÖĞRETMENİ ve İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ
Psikososyal Destek Ekibi Toplanma Alanı	Kişilere veya öğrenci gruplarına gerekli olan psikolojik ilk yardımı sağlar.	ADI-SOYADI: Sibel YATÇI CEBECİ ve UMMUHAN ÖZİŞLİ GÖREVİ: PSİKOLOJİK DANIŞMAN ve TARİH ÖĞRETMENİ
Hafif Arama Kurtarma Ekibi Yönetim Merkezi	Hafif arama kurtarma operasyonlarını koordine eder, yangınları OY'ne bildirir ve küçük çaplı yangınları söndürür.	ADI-SOYADI: Abdurrahman KURT ve MUHAMMET DİNÇER GÖREVİ: İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ
Öğrenci-Aile Birleştirme Ekibi Başvuru Kapısı Teslim/Birleştirme Kapısı	Velileri Başvuru Kapısında karşılar ve Teslim Kapısına kadar öğrencilere eşlik eder. Velileri Başvuru Kapısında karşılar ve Teslim Kapısında çocuklarıyla buluşup birleşmelerini sağlar.	ADI-SOYADI: NESİBE AYÇA EMİRZE ve ARZU ŞİMŞEK GÖREVİ: MÜDÜR YARDIMCISI
Lojistik Ekibi Güvenlik, Tesisatlar, Psikososyal Destek, Sanitasyon ve Barınak.	Kampüsü emniyet altına alır. Velileri Teslim/Birleştirme Kapısına yönlendirir. Psikososyal destek sağlanır. Gerekliyse şebeke vanalarını kapatır, sanitasyon ve barınma sahası sağlar.	ADI-SOYADI: Oğuz Nadir KALKAN Hanifi KARABEKTAŞ GÖREVİ: MÜDÜR YARDIMCISI

